Riko Debenjak

Retrospektivna razstava grafike 1953–1968
MG, 09.01.1969 – 09.03.1969

»V spodnjih razstavnih prostorih Ljubljanske Moderne galerije se po daljšem času zopet srečujemo z razstavo, ki se v svojo obliko in nevsiljivosto prav vzorno podaja prostoru. Tako sama razstava kot izredno obsežen razstavni katalog (skupaj z razstavo obliko)vno uredil Jože Brumen, z uvodom Zorana Kržišnika in znamenitnim pesnitvam Melite Sele-Možina, ki je tudi strokovno in organizacijsko pripravila razstavo) idno naglasla pomembnost prireditve.« M.Jirko) Juteršek, *Dnevnik*, 14. 1. 1969

Na razstavi je bil predstavljen z okrog sto grafičnimi listi Riko Debenjak, pomembna osebnost z začetka preporoda in razmaha sodobne (povojne) slovenske grafike (ob Boštjanu Jakcu, Miki Malešu in Francetu Miheličiu). Njegova ustvarjalnost je bila tesno povezana z ekspanzivno razstavno dejavnostjo Moderne galerije, s t. i. ljubljansko grafično lolo in pedagoškim delom. Njegova dela na področju barvne grafike so bila prepoznana tudi v mednarodnem prostoru.

Samostojno je bilo dela R. Debenjaka v organizaciji Moderne galerije predstavljeno še v Mali galeriji (1961, 1966, 1972) in v prostoru Moderne galerije (1953, skupaj s S. Kregarjem).

Atelje '70. Neokonstruktivisti

MG, 10.04.1970 – 19.04.1970

»Že ob izbiranem vojdeta razstavljenih del se obiskovalec spraša, iz kakšnih razlogov so se umetniki odločili ime ‚neokonstruktivisti'. (...) Razstava pomeni razvesljivo osvežitev in napoved, da se bo mlada generacija ustalila v sporejanosti s problematiko, ki jo prejšnja v dosmiselnih likovnih arenah.« Marijan Trlar, *Naši razgledi*, 22. 5. 1970

Rihard Jakopič 1869–1943

Retrospektivna razstava
MG, 22.05.1970 – 13.09.1970

»Razstava je, kot sem prebral v katalogu, nekaka predpriprava za mojstrovo monografijo, ki bo zrnatla ob vestnih raziskavah zhranega gradiva, in poti, ki jih je v svojem ustvarjanju ubrala in nenavadna, silna umetniška vnemanja.« Stane Mikuž, *Delo*, 11. 7. 1970

Prva velika retrospektivna slikarja, najbolj izpostavljenega slovenskega impresionista Riharda Jakopiča, ki je bila nedvomno najpomembnejši razstavni dogodek tistega leta.

Atelje '70. Ekspresivni figuraliki

MG, 03.09.1970 – 13.09.1970

»Navsezadnje, ko je prinaša skupina in je presojana iz podobnih teženj modernih komunikativnih smeri, ni le uniformirana, absolutno ploskovno dosežena barvna poezija, marveč tudi de natankosti definirana barvna in tonska vrednost plosku, bre tkalo osmiranarji ali stopnjevanih napenjanj.« Marijan Trlar, *Naši razgledi*, 9. 10. 1970

Razstava najmlajše generacije vizualnih umetnikov, ki jih je kustos Aleksander Bassin zdruzil pod imenom ekspresivni figuraliki. Razstavljali so Metka Krašovec, Lojze Logar, Boris Jesih, Rostja Gatnik, Herman Gvardjančič in drugi.

Frančišek Smerdu

Retrospektivna razstava
MG, 19.10.1971 – 02.12.1971

»Poet figuralne miniature brez vstnaka pri nas bi si zaslužil bolj poadrajoveje in progledljive prezentacijo svojih del, saj bo ta zagotovo ena izmed osnov za nadaljnje raziskovanje in proučevanje njegovega prispevka k slovenski likovni kulturi.« Janez Mesesnel, *Delo*, 19. 11. 1971

Prva velika retrospektivna kiparja Frančiška Smerdu.

Stane Kregar

Retrospektivna razstava 1933–1971
MG, 15.09.1971 – 19.01.1972

»Kregar je v mnogo ozirih pionir in tradicionalni dolečenih sikarskih prijemov v slovenskem likovnem svetu. Vanj je usodno posegel s tem, ko je prenesel v naše sikarstvo nadrealistično temo in prijeme. Devetnajstoletno obdobje, ki ga lze postavit na poročilo abstraktnega sikarstva, kar dokazuje, da je razvoj tegovega sstvarjanja potekal prav začrtane poti. Kregar je redka osebnost v naših likovnih svetu, ki kaže na vestno, natančno in urejeno delovanje, ki je uresničeno v izjemno polno energijo.« Ištok Premrov, *Dnevnik*, 12. 12. 1971

Prva velika retrospektivna sikarja Staneta Kregarja. Moderna galerija je leta 1998 predstavila ene izmed njegovih posvečenih razstav, in sicer razstavo slik iz zbirke Moderne galerije. Ta bila naprej premaknjena v Celje (Galerija sodobne umetnosti) in v Ribnico (Galerija Miklova hiša).

Osemdeset let francoskega sikarstva. Od Bonnarda do Soulagesa [izbor]

MG, 28.02.1974 – 24.03.1974
Prireditelji: [izbor] (organizacijski odbor v Parizu) Moderna galerija, Ljubljana (izdala razstavni katalog v slovenščini)

»Morda smo postali zahtevnejši, morda so se pojavili nekje novosti, preden so si pridobila romantiki čar na novo odkritih starin. Kakorkoli: nič ne omaje v naših očeh njihove kulturnozgodovinske teže in umetnostno narvejane dokumentarnosti in z malenkostnim trudom in vživljanjem le danes zlahka odkrivamo njihovo poistinsko svetino, nepozedniot in prodornost, s katero so krčila pot novim spoznanjem, novim sprostitvam in novim vrednotenjem.« Janez Mesesnel, *Delo*, 15. 3. 1974

Gostovanje potujoče razstave francoske sikarstva, na kateri je bilo mogoče videti dela Pierra Bonnarda, Marca Chagala, Roberta Delaunaya, Georgesa Rouaulta, Pabla Picassa in drugih, a tudi Zorana Mušiča. Razstava je k nam prišla leti izmenjava za razstavo jugoslovanske umetnosti *Umetnost Jugoslavije od pragodovine do danes* v Parizu leta 1971.

Matija Jama 1872–1947

Retrospektivna razstava
MG, 19.03.1974 – 05.05.1974

»V kratkem, razstava, ki jo je treba vzeti? Zakaj vzlic nekaterim odpornostom, ki po neprehoden nižjao sikarjevo slavo, potrjuje veličino mojstra in nagela impresionističnega sikarstva, sikarstva, ki ga po pravici štejemo za prvo slopnico zatec nalega in zares sodobnega likovnega izraza. Zakaj danes si ne moremo niti zamislili, kakšna bi bila njega podoba sodanje slovenske likovne zvogčlivosti.« Marijan Trlar, *Naši razgledi*, 19. 4. 1974

Prva velika retrospektivna sikarja Matija Jame.

Tomo Podgornik, Andraž Šalamun, Tugo Šušnik

MG, 29.06.1976. – 11.07.1976
Prireditelja: SKUC / Študentski kulturni center, Ljubljana (izdal razstavni katalog)

Prva velika predstavitev sikarjev Tomo Podgornika, Andraža Šalamuna in Tuga Šušnika.

Jugoslovanska grafika 1900–1950

MG, 24.03.1978 – 09.04.1978
Prireditelj: Muzej savremene umetnosti, Beograd

Gostujoča prva retrospektiva *Avgusta Černigoja, ki je bila odločilni korak v odkrivanju slovenske jugoslovanske avantgarde.* Leta 1998 je bilo Černigojevo delo prisotno na dveh razstavah: na razstavi ob stoti obletnici njegovega rojstva in rojstva Ivana Cargo ter na prvi pregledni razstavi slovenske jugoslovanske avantgarde *Tank! Slovenska jugoslovanska avantgarda*, ki je bila se zlasti ponemba. Leta 2002 je bil kiparjem na razstavi *Nove pridobitve* Moderne galerije. Leta 2011 je bilo njegovo delo prvič obširneje predstavljeno skupaj z delom drugih avantgardistov na stalni razstavi Moderne galerije *20. stoletje. Kontinuitete in prelomi*, ki vključuje tudi drugo rekonstrukcijo *Tržaškega konstruktivističnega ambienta.*

Slovenska likovna umetnost 1945–1978

MG, 22.01.1979 – 06.05.1979
Prireditelja: Arhitektonski muzej Ljubljana (arhitektura, urbanizem, oblikovanje, fotografija)
Moderna galerija, Ljubljana (sikarstvo, konceptualna umetnost, kiparstvo, grafika, ilustracija)

Avgust Černigoj

Retrospektivna razstava
MG, 13.04.1978 – 14.05.1978
Prireditelj: Moderna galerija, Ljubljana

»Maloklaš ze zgodi, da bi kakšna razstava dodivela vedjo odmev ob svoji izpeljici kot ob premieri. Prav to se je primerilo obširni in dobro znanovstveno retrospektivni razstavi pozabljenega slovenskega konstruktivističnega snovanja trčaškega rojaka, akademskega sikarja in pedagoga Avgusta Černigoja, ki sta jo pripravila za mojstrovo osemdeseto obletnico atrijski Mestni muzej in Ljubljanski arhitektonski muzej. Ta zanimiva likovna prireditev – ki je bilako že zdaj, ko smo komaj na polovici letošnje kulturne sezone, imenujemo kar za umetniško dogodek leta – je brez dvoma eden najbolj uspelih poskusov vzpostavljanja vezi med likovnim ustvarjanjem in širšo javnostjo razvoja slovenske likovne umetnosti polpretekloga časa.« Franc Zalar, *Dnevnik*, 6. 5. 1978

Velika pregledna razstava sikarjev umetnosti, arhitekture in oblikovanja v Sloveniji, in sicer od 30-letnico Moderne galerije. Razstava je vzbudila izjemno zanimanje obiskovalcev, a tudi kritike, in tako sprožila večmesečno časopisno polemiko med ustvarjalci in kritiki, pa tudi protestno razstavo Klarja Melika, Barta Ivazundna in Rudija Španzla z naslovom *Vzest razstavi Slovenska likovna umetnost 1945–1978*. Kritike in polemike lahko zvrstimo predvsem okoli Zorka Lewa Menaloga, in sicer »Kaj nam pove in česa pve pozor razstava Slovenska likovna umetnost 1945–1978« (*Delo*, 29. marec 1979).

Ameriško sikarstvo sedemdesetih let

MG, 17.10.1979 – 04.11.1979
Prireditelja: New Museum, New York

Muzej savremene umetnosti, Beograd (izdal razstavni katalog z vrbohvaličami *Ameriško sikarstvo sedemdesetih godina u kolekciji Muzeja Muzejet / Noveg muzejuti in poskrbel za distribucijo razstave po Jugoslaviji)*

»Razstava je prejeta v The New Museum of New York kot del velže postavitve ameriške sikarstvo sedemdesetih. Ki ko so jo lahko videli v Beogradu in Zagrebu. Samo v tistih okvirih je bila razstava tudi smiselna. Ko samostojna predstavitev v popolnoma neprimernem, preobsežnim naslovom pa je slaba vsaga in nezanimiva informacija. Marcia Tucker ima posebne pogledne na sodobno umetnost. Njen muzej je kot pro dejanje svojega obstoja pripravil razstavo izjemno izvirnih in za lahkotni ogled zanimivih del. Sama sikar, ne da bi a je pojem uspelo umsleno opredeliti. In že je na tej razstavi prikazala Alexa Katz, sikarja iz kolažnih del, ki jih lahko vpramimo, kje so Philip Pearlstein, Alfred Leslie, Sylvia Sleigh, Sidney Tillim ali Jo William Bailey? Ce so to Hyperrealisti, Cees in Fluck, kje je bistveno bolji Ben Lucchesi? Ce je predstavljen Brice Marden (kakšna zmota, da samo v grafiki?), kje sta Jake Bertot, David Diao, kje sta Larry Poons in Ron Davis? Ce so to Howardna Pindell, John Torreano in Robert Zakanitch, kje so Alfred Jensen, Pat Adams ali Terence La Noue? Ce je predstavljen Jonathan Borofsky, kje sta Joel Shapiro in Barbara Bachner?

Zato Glovka meka, da bi po stari dobri navadi ob vsej razstavi na katalog naljepi farmacevtom znanega Prestor: bodite previdni pri uporabi!" v Tomaž Brejc, *Teleks*, 26. 10. 1979

Potujoča razstava je bila ilovni del projekta America Now, ki so ga predstavili v Beogradu in Zagrebu.

Nikolaj Omersa 1911–1981

Retrospektivna razstava
MG, 14.01.1982 – 28.02.1982

Ekspresionizem in nova stvarnost na Slovenskem 1920–1930

MG, 10.10.1986 – 01.02.1987

»Barva mu je bila primarno izrazno sredstvo in je v najbolših rezultati vitalna in zutna, direktna nosilka njegovega doživetja. Čustvenost in dramatičnost sta mu bilo tuji, čeprav je nekatori motivi nosijo v sebi in tudi nekaterí barvni skladi. Le skozi njegove odlične avtoportrete se vleče sena melancholije, v ikladnih barvnih kontrastih ovetlenih in vprašujočih mrki fiziognomij, ki pa vendar tonejo v njegovi bleščeči sikarski svetlobi. Slovenskemu kolorističnemu sikarstvu pripada z njegovim delom pomembno mesto.« Igor Zabel, *Naši razgledi*, 12. 2. 1982

Prva velika retrospektiva Nikolaja Omersa. Kustos so istega leta prenesli v razstavno galerijo koroških Slovencev Aula Slovenica v Celovcu. Leta 1994 je razstavljal tudi v Mali galeriji.

Max Beckmann

MG, 26.07.1984 – 26.08.1984
Prireditelji: [Ausstellungs Amt, Bonn
Moderna galerija, Ljubljana, Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
Muzej savremene umetnosti, Beograd so izdali razstavni katalog v slovenščini in srbohrvaščini.

»Nu poudarim tabej na začetku, da je razstava, kakršna se nam ríše v sedanji, zelo nedvomno uspela. Da je (bila) potrebna, saj je zapolnila bolečo beli-luo' v razpoju slovenskih likovnih prizadevanj. Čeravno na tem mestu nimam namena obtravnati esejev avtorjev v spremljajočem katalogu (Zoran Krželin, Miloš Vaupotić, Tomaž Brejc, Marko Vuk, Ivan Sedej, Iztok Durjava, Meta Gabrielek-Proseno, Spela Čopič, Stane Mikuž), bi le vsakokar zaželjti temeljitejšo izvedbo z primerjalnimi pressajmi), naj vsap poravim zagotovo prevelico oceno njakega Franja Šijanca, zapasen 1. 1961, da je namreč nak ekspresionizem vel lot ,zmanjšan' ekspresiv, a manj kot velko pogleja", ki je ko ekspresionizem. Ne bodimo vendar le naprej krčevini ten vse dosleje v seno naši velikih štirih impresionizmov nečlen umetnikom

ekspresionizem, zakaj v svojih vrhunskih dosežkih so onim po moči in učinkovitosti izjemno primerljivi. Kajpak bi bilo prav to izpostavljanje teh uspelih sivartev, marveč zgolj za nadvojbeno kvaliteto. Se bolj pa zvrasti pomembno, da ta razstava ponovno vzpostavlja razsežnostna razlikovalna set otroga kritika eloveških krizi, zlobovi in beda, Maxa Beckmanna (1884–1950). To obilmo in nadvse skrbno pripravljeno razstavo, ki zajema 103 grafike (saz, torej dobro tretjino Beckmannovega grafičnega opusa in ki je bil ustvarjen v obdobju od leta 1914 do 1946, pa tudi v Ljubljani ne bo izgubila nič od svojega pomena in aktualnosti. Ker so to, ko se ujame osebne obšutljivosti izsiljuje barvnih napetostim ustrezajoče korekture realnih predmetnih oblik; pri tovrstnih mojstrih pa smo vedno v zadregi, ali jih ne bi pritleti že k ekspresionistom?.« Marijan Trlar, *Naši razgledi*, 6. 12. 1986

Prva velika pregledna razstava ekspresionizma in nove stvarnosti v Sloveniji.

Ekspresivna figuralika

MG, 08.10.1987 – 08.11.1987

»Naslov razstave, ki je tremino odprta v ljubljanski Moderni galeriji, je sam po sebi zelo zavajajoč, posebej po izkušnji neokrepresionistskih tistih sedemdesetih in osemdesetih let. Dejansko pa je poleg ekspresivna figuralika! uporablja likovna kritika, ko je kosom 80. let v zadnjem 70. let označeva delo vrste mladih umetnikov, med katere soli tudi pet avtorjev, ki jih je avtorica razstave Bojana Piskovic kot dobre Bodenske kot dobre najzanimivejše in najizrazitejše predstavila na pričujoči razstavi. Ker sem v tem obdobju sledil njihovemu delu in ga dokazuje, da ima izraz ‚ekspresivna figuralika' dejansko le le historični pomen kot ‚ime' dobrega dela, ki je v vsakem primeru poglavje zavajajoč. V vsiljuje meri kot za novo ekspresionizmi ali ekspresionističnost gre namreč tu za razvojno specifične inačice pop-arta in sorodnih sockanih novofiguralnih smeri. [...] Ker pa ne gre, na katerega oporarja razstava, je, accessit ali elemente tega sikarstva, namreč dejstvo, da so ti in tudi drugi sočasni avtorji pomembni tudi zaradi tega, ker so uvedli v slovensko likovno umetnost postopke in vidike, ki so mnogo odločnejši od institucionalizacije se modernistične radicje. Ljubljanski grafičar lole' in novofiguralci. To kiharstvo se sicer ni zrobikovalo v enakovredno alternativo visokomodernističi umetnosti, kajti dobna so bile relative „ekspresivnih figuralike" le premalo domišljene in razvite, dobna pa omenjena tradicija le tako fleksibilna, da je lahko povzela vse vrsto novih rezultatov in relativ in jih pribagodila svojemu konceptu. Ta pa je bil, kot rečeno, v prvem obdobju ekspresionizem. Ne bodimo vendar le naprej krčevini ten vse dosleje v seno naši velikih štirih impresionizmov nečlen umetnikom

79 • 80 • 81 • 82 • 83 • 84 • 85 • 86 • 87 • 88 • 89 • 90 • 91 • 92 • 93 • 94 • 95 • 96 • 97 • 98 • 99 •